

-1007-

פרוטוקול מס. 211

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום ששי,
י"ט בשבט תשל"ה - 31.1.75, משעה 10.00.

(בחל-אביב, בבנק ישראל)

נ ו כ ח י מ - חברי הוועדה:

- י. קרגמן - היו"ר
- ע. אמוראי
- א. אפרת
- ש. ארליך
- מ. ארנס
- י. בדר
- י. בן-מאיר
- י. גולן
- צ. גרשוני
- ב.צ. חלפון
- א. מלמד
- ע. פינרמן
- י.ש. פלומין
- ג. פח
- ח. קורפו
- ד. קורן
- נ. קצב
- ז. שובל
- א. שחל

מזמנים:

- ד. פלד - מנהל המכס והבלו, משרד האוצר
- ש. עמית - אגף המכס והבלו
- ש. פרנקל - משרד האוצר
- גב' סילברסטון - משרד האוצר
- א. קסוטו - יועץ משפטי, האוצר

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר

היועץ המשפטי לוועדה:

ד"ר ג. קיטרון

הקצרים:

שולמית פרג

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. קרגמן:

לסעיף 1 אני מציע - במקום
"כ"ז בטבת תשל"ו (31 בדצמבר 1975)" יבוא "י"ט בניסן תשל"ה (31 במרס
1975)".

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ בדר לסעיף 1 - לא נתקבלה

סעיף 1 כמוצע - נתקבל

י. בדר:
לסעיף 10(א)(1) ו-1(א)(2) אני
מציע - במקום "43 אחוזים" יבוא
30% אחוזים". למעשה, אני מתחשב עם הודעת השר שהוא מניח שהסוחרים
ידרשו חלק של התייקרות מטעמי המצב בשוק.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ בדר לסעיף 10 - לא נתקבלה

סעיף 10(א)(ב)(ג) כמוצע - נתקבל

י. בדר:
לסעיף 12(ב) אני מציע - למחוק
את הסייפה המתחילה במלים "וכל עוד".

לסעיף 13 אני מציע - במקום
"5000 לירות" יבוא "10,000 לירות". סכום דומה היה בחוק 1972.
בפיחות הקודם זה היה. ההבדל הוא כל כך עצום ש-10 אלפים ל"י היום
זה פחות מ-5000 ל"י.

י. ש. פלומין:
בסעיף 13 אני מציע - במקום
"5000 לירות" יבוא "10,000 לירות".
ובסייפה יבוא "עלה ההיטל על 10,000 לירות אך לא יעלה על 15,000 לירות -
חשולם מחצית ההיטל".

אם אדם חייב 4999 ל"י - יהיה פטור;
ואם הוא חייב 5001 ל"י - יש על זה היטל. כלומר, בגלל 2 לירות יהיה
היטל. לכן אני מציע לדרג את זה - עד 10 אלפים ל"י יהיה פטור; 50%
של חיוב יהיה על סכום בין 10 אלפים ל-15 אלף ל"י; מעל ל-15 אלף ל"י
ישלם הכל.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ בדר לסעיף 13 - לא נתקבלה
 הצעת ח"כ פלומיץ לסעיף 13 - לא נתקבלה

סעיף 13 כמוצע - נתקבל

י. בדר: לסעיף 14 - אני מציע שהסעיף ינוכח כדלקמן:

"14. סוחר יהיה פטור מהיטל מלאי לגבי טובין שהוכיח להנחת דעתו של המנהל כי הם היו בבעלותו ביום א' באלול תשל"א (22 באוגוסט 1971) ולא נמכרו. אם על פי הנתונים שבידי המנהל אין רואים אותם כמלאי מת, יהיו הטובין האמורים חייבים במחצית ההיטל".

י. פלומיץ: לסעיף 14 - אני רואה שחסרה כאן האפשרות של ערעור על חביעה מיוחדת.

לכן אני מציע להוסיף: "אחר יהיה רשאי לערער על קביעת המנהל לפי סעיף זה בדרך האמורה בסעיף 18 ו-19".

ש. לורנץ: תן לנו דוגמה -

ד. פלד: שטיחים פרסיים - הם עלולים להיות יותר יקרים משעלו לפני 3 שנים.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ בדר לסעיף 14 - לא נתקבלה

סעיף 14 כמוצע - נתקבל

ש. ארליך: אני מבקש לחזור לסעיף 12 ולהציע - היטל המלאי ישולם לאחר שהוא נמכר או נוצל; ואם לא, אז שינוכה ההיטל במשך 12 חודשים. זאת ועוד: סכום ההיטל יהיה על מלאי מ-7500 לתי.

ג. פת: אף אני מבקש לחזור לסעיף 10 ולהציע - שייכתב כי סוחר יוכל לשלם סכום היטל המלאי הזקופים לזכותו, מתוך פקדון היבוא שחייבים לו. לדעתי זה יתור על כסף שחייבים לו.

לגבי ההצעה הראשונה של ח"כ ארליך - במקום 18 חודש אני מציע 24 חודש.

ובסעיף 15 אני מציע לכתוב - סוחר יהיה פטור מהיטל מלאי אם הוכיח למנהל כי שילם עבורם בטרם הפיחות במחסני המכס.

יש מצב שסוחר מכר לצרכן, והוא לא יכול לדרוש את זה. הרי יהיה עוול לבוא ולהגיד לסוחר לשלם לאחר שזה נמכר לצרכן. כך שצריך להוכיח את זה להנחת דעתו של המנהל כי אכן זה נעשה. יש מקום להתחשבות.

לגבי 24 חודש, הסכומים יותר גדולים, כך שבשנה זו ייכנסו למעלה מ-400 מיליון ל"י.

ז.ש. פלומין: בסעיף 10 אני מציע - "שר האוצר יקבע בתקנות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, את דרך חישוב היטל המלאי לגבי טובין שמחירם ירד מאז נרכשו".

לדעתי, מתעלמים מהמחיר של הטובין כמוגדר בחוק, והיה סיכום שזה יעוגן בצורה של היטלים אדמיניסטרטיביים, ולעשות את זה מעל השלחן.

ד. פלד: אני מקבל את העקרון שעליו מדבר ח"כ פלומין. אין צורך בתקנות. אנחנו מציעים נוסח שיהיה הכל חוקי לגמרי, ולא מתחת לשלחן. יחד עם זה, אני מוכן להוסיף "הזכח להנחת דעתו של המנהל, כי מחיר הטובין שונה במידה ניכרת ממחירם, כמשמעותו בסעיף 130 לפקודת המכס, ביום הקובע, רשאי הוא לגבות את ההיטל לפי מחירם ביום הקובע". זה בדיוק מה שאנחנו עושים.

לגבי הפקדון - זה לא ניתן מבחינה אדמיניסטרטיבית. יכול להיות מקרה כזה: שולם פקדון בבית המכס, ואם אפשר למצוא אותו, אלא כעבור 6 חודשים כאשר הוא הולך לאותו הבנק שלגביו ניתנה ההוראה. על כל פנים, כל הסדר אדמיניסטרטיבי לא ניתן לבצוע גם אם היינו חושבים על זה 6 חודשים מראש. אותו נייר שהוא מקבל בבנק איננו נחשב כאמצעי תשלום.

ג. פח: הנייר הזה הוא כסף ששלם במשך השנה שעברה, והוא חייב לקבל את זה בחזרה. למה שהוא לונה כסף? ישלם רבית? אם זה כספו, למה להטיל עליו היטל זה? הרי יש לו כסף שלו בידי הממשלה, מדוע לא יכול להעביר מכסף זה לזכות המכס?

י. גולן: אין ספק שבעיית היטל המלאי יצר מחנק כספי בלתי רגיל, כי יש צמצום אשראי, יש הפקדות, ובעיית מימון התשלומים היא לפעמים ללא נשוא. כך זה בכל התעשייה. למעשה, זה הגורם אצל אנשים לקחת כסף במחירים שלא היו רוצים בזה. הם משלמים עד 40% רבית.

בענין ההפקדות - יש מטרה מסויימת. אני חושב שוועדת הכספים צריכה להמליץ בפני שר האוצר שבמקרים מסויימים יאושר מימון התשלום. כי מה זה הפקדה? הוא קונה מכונה, והוא מפקיד כסף. אגב, בתעשייה הקבוצית יש בעיות כאלה. ומניין לוקחים כסף? צריך לשלם 45% על זה? אולי נאמר משהו על כך בנפרד. יש גם מקרים שאפשר לשלם במילווה. ואכן שלמו במילווה מעסיקים. למעשה, אנחנו לא ערירנים להחלפת זהה לימון

ח. קורפוז: שמענו את המשלחות, ואחת הטענות שלהם הייתה שיש לגבוח בזמן המלאי, ולא בהתחלה. כך אנחנו פותרים את בעיית מועד התשלום.

י. בדר: אני מציע סעיף נוסף -
"14(א). לקביעת שווי ההיטל ינוכה ממחיר הרכישה 1.5% בעד כל חודש שלם אם הסוחר החזיק את הטובין".
אני לא בדקתי בדיוק את הביטוי. אבל הענין הוא בהתזקת סחורה ברבית מינימלית.

ד. פלד: אני יכול להגיד שאני מייצג את שר האוצר. זה ענין של המכס. הכספים של העודות הפקדון הן מוקפאות. מעבירים אותן לבנק ישראל, ולא נעשה בהן כל שימוש. אם פותחים למטרה זו, אז מחר יהיה למטרה אחרת.
ועוד: רוב הסחורות בייבוא אינן חייבים בהפקדות, כך שיש הפליות בין אנשים שונים.

ז.ש. פלומין: אמרנו שסעיף 10 איננו במקום הנכון. זה צריך להיות בסעיף 12. לכן ברצוני להציע דבר שיקשור את הבעיה.

בסעיף 12 מדובר שחייב לשלם את ההיטל בסדרים מסויימים. כאן ברצוני להציע, אחרי המלים "שילם החייב את היטל המלאי המגיע ממנו במלואו" להוסיף "או ניתנה ערובה להנחת דעתו של המנהל, ייחשבו כערובה גם טרם תם המועד". כך אנחנו מאפשרים לראות חלק מהפקדון כערובה. אני לא אומר שצריך לשלם את זה מיד.

ד. פלד: אנחנו לא דורשים מהם ערובות.
לגבי הצעתו של ח"כ פלומין להשתמש כערובה בסעיף 12(ב) שבו מדובר על סחורות - כאשר מוציאים סחורות מהנמל לא משלמים עבוקן. מכל מקום, זה לא ניתן לביצוע כל הענין של ערובות במכס.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת ח"כ פלומין לסעיף 10 -
8 שאפשר לתת ערובה בטרם תם המועד -
8 - נ ג ד

שתי גרסאות נחקבלו

י. בדר: לסדר: אני מבקש מחברי הוועדה להצביע שנית על סעיף 1 כי לא היחה הצבעה
בעד ונגד.

ה צ ב ע ה

- 8 - בעד הצעת חברי הכנסת פלומין, פת, ארליך וקורפו - שאפשר יהיה לשלם בהפקדות
- 8 - בעד ההצעה כמוצעת ע"י הממשלה

ה"ו"ר י. קרגמן: טוב. נצביע עוד פעם.

ה צ ב ע ה

- 8 - בעד הצעת הממשלה
- 8 - נ ג ד

ג. גולן: אני מציע הצעת פשרה - שלפני ההצבעה על סעיף 10 נחליט להמליץ בפני שר האוצר על מתן אפשרות לשלם בהפקדות.

צ. גרשוני: לסדר: אני מבין שיש פה המלצה לשר האוצר, ואם הוא יקבל את המלצת ועדת הכספים זיימצא סידור כלשהו בהסכם עם האוצר, אז ההצבעה תהיה אחרת. לכן אני מציע שהדבר יתברר עם שר האוצר, ורק לאחר מכן לערוך הצבעה על כך.

ה"ו"ר י. קרגמן: אנחנו נצביע על סעיף 10 עוד פעם ---

ד. קורן: הצעה לסדר: הואיל והמלצה היא בעיה שאנחנו חושבים כי חלק מהיבואנים אינם יכולים לשלם בבת אחת את הסכומים האלה, הרי שמוטב שנצביע על מתן הקלה במספר שעורים, ולאחר מכן נצביע על הצעת החוק.

ג. פת: אם הצעתו של ח"כ קורן תתקבל, ואם גם נאריך את התקופה ל-18 חודש - אנחנו נוריד את הצעתנו לגבי הפקדון.

ה"ו"ר י. קרגמן: הייתי מסכים ל-12 חודש. אם כן, יש הצעה שבמקום 9 חודשים יהיו 12 חודשים.

י.ש. פלומין: התשלומים הם מ-1 בינואר, ואנחנו מציעים שזה יהיה מ-1 בפאריל וב-12 חודשים.

ש. ארליר: אני מביין שישלמו ב-1 בינואר חשלום ראשון. (ד. פלד: קבלנו עשרות אלפי צ"ק"ם והחאריכים הם עד הפטמבר) אני מציע, לאחר החשלום הראשון ב-1 בינואר, שיהיו עוד 14 חשלומים.

מ. שחל: לא הייתי מציע לכתוב בחוק 12 חודשים. אתה אומר שנה, וזה 12 חודשים. לדעתך, 14 חשלומים - זה לא הגיוני. ההגיון הוא שנה. כך שאני בעד 12 חודש כי ההבדל של חודשים אין לו משמעות של ממש.

ג. פת: אנחנו הצענו פה הצעת פשרה על מנת להוריד את הצעתנו. אם היא לא תתקבל, אז אני מבקש לא לקיים הצבעה משום שח"כ מלמד יצא מהבניין.

על כל פנים, אני מציע להתפשר לגבי 12 חודשים. ואם לא, אז אתה יכול להגיש רביזיה בישיבה הבאה.

ה"ר י. קרגמן: אני מכריז בזה כי ביום א' תהיה רביזיה, ואז תהיה גם הצבעה. אם כן, 8 הצבעות נגד ההצעה, וביום ראשון אני עושה רביזיה. כך שאני מוותר על ההצעה שלי לגבי 12 חודשים.

י. בדר: לא נתקבל אף סעיף אחד בעד ונגד.

ה"ר י. קרגמן: סעיף 10 נתקבל בהצבעה של 8 נגד 8, לכן אני מכריז ומציע בזה שאעשה רביזיה ביום ראשון.

(חברי הליכוד יוצאים להתייעצות של 5 דקות)

ה"ר י. קרגמן: אי אפשר להצביע על סעיף 10. יש רביזיה, ואנחנו נצביע עוד פעם ביום ב' - ולא ביום א' - מכיון שהיתה הצעה להאריך את זה לשנה.

ה צ ב ע ה

בעד סעיף 1 כמוצע - רוב
נגד - מעוט (6)

סעיף 1 כמוצע - נתקבל

פרק א': כללי - הגדרות
סעיף 1.

ב. בדר:
לגבי ההגדרה "היום הקובע" - אני מבקש לעיין בסעיף 37(א), שבו יש גם כן הגדרה. עם כל הכבוד לאוצר, אני מציע לו לבחור אחת משתי ההגדרות הללו, שכן ההגדרה השניה עושה את החוק לחוק של קבע.

ג. קיטרון:
אני לא מביין. היום הקובע נקבע ל-10 בנובמבר 1974, ובתקנה 37 נאמר שהיום הקובע גם כן 10 לנובמבר, שהוא יהיה יום פגרה של המוסדות הבנקאיים.

ב. בדר:
ליועץ המשפטי המלומד ברצוני לומר כי עובדה היא שיום 10 לנובמבר היה יום פגרה במוסדות הבנקאיים. זו עובדה. אבל זה לא נכון שכל יום תנתן להם פגרה, כי ב-20 בנובמבר זה יום פגרה לבנקאות. יכול להיות שהממשלה תחליט על עוד ימים כאלה בשנת 1975, והיא תבקש זאת מנגיד בנק ישראל - אולי בגלל פגרות נוסף, וזה לא היאוריה להכריז עוד פעם על יום פגרה למוסדות בנקאיים. ואם זה אכן יקרה, אז חוק זה יחול באופן אוטומטי מכיון שיום קובע - כתוב כאן - זה כל יום שהיה או יהיה יום פגרה של מוסדות בנקאיים. (ג. קיטרון: יום קובע זה 10 לנובמבר)
(מצטט סעיף 37) אם כן, זה יכול להיות גם יום אחר. יחד עם זה, המשמעות היא שכל יום בפגרה של בנקים יהיה יום קובע לצורך זה. כך כתוב. ואם אתם חושבים שזה לא כך, אז כאשר נגיע לסעיף 37 אני אציע למחוק אותו. ואז שיאמר לנו היועץ המשפטי המלומד למה דרוש עוד יום קובע.

(היו"ר קורא את המשך ההגדרות)

י. ש. פלומיין:
ביום הפגרות הוטל מס קניה שלא היה חייב. נדמה לי שצריך לכתוב "לפני היום הקובע". יכול להיות שכתוצאה מכך יתווספו עוד דברים. הרי זה לא מסוג החייב במס קניה.

ד. פלד:
גם סחורות שחייבות במס קניה נמצאות בידי בעליהן. זה אמור גם לגבי סחורות מחוצרת מקומית.

"מחזיק" מטבע חוץ -

ב. בדר:
הנוסחה של מטבע חוץ לפי תקנה 6 כמשמעותו לפקודת המכס - אני רוצה לדעת לגבי סוחר מוסמך לפי תקנה 2-3 לפקודת המטבע, כי תקנות אלה מצטיינות בזה שהמגיישים לא הוסיפו אפילו דברי הסבר. האם זה לא זלזול?

ג. פת:
איך זה כלפי תושבי ישראל שיש להם פקדונות במטבע זר? האם זה חל עליהם?

אני מבין שרכישת מטבע חוץ כלולה גם
גם ההקצבה וגם אלה שרוכשים מטבע

ח. קורפּו:

חוץ ברחוב לילנבלום.

לא על כל מחזיק מטילים היטל. אבל
זה כולל את רח" לילנבלום.

מר פרנקל:

למעשה, אנחנו החלנו לגלוש לסוגיה
משמעותית שבסעיפים 24 ו-25

ז. שובל:

אני נועל את הישיבה.

היו"ר י. קרגמן:

אתה לא יכול לעשות זאת כי זה בזבוז
כסף לסגור את הישיבה לאחר שעה וחצי.

י. בן-מאיר:

זה בזבוז זמן וכסף.

אתה מופיע לישיבה לפני 5 דקות. זה
לא בזבוז?

היו"ר י. קרגמן:

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.30.